

Datum: 25.10. 2023.

Broj: 02-06-1057

NAKON UPOZORENJA TI BIH: ONEMOGUĆENA PRIMJENA IZMJENA ZAKONA O VSTV-U, PRAVOSUĐE BIH U BLOKADI?

Banja Luka, 25. oktobar 2023. godine – Usvajanjem Akcionog plana za implementaciju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o VSTV kojim se traži prolongiranje primjene Zakona nakon 23. decembra, članovi Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV) su pokazali da su ranija upozorenja, koja je Transparency International u Bosni i Hercegovini (TIBiH) upućivao na račun sadržine ali i problematične procedure izmjene ovako važnih zakona, bila utemeljena.

VSTV je na sjednici održanoj 18.10. priznao postojanje problema prilikom primjene novih ovlašćenja koja se tiču provjere imovinskih kartona sudija i tužilaca kao i da se ona neće moći sprovesti do datuma kada je zakon trebalo da stupi na snagu jer, između ostalog, nije uspostavljen poseban Odjel za izvještavanje koji bi trebalo da sprovede te aktivnosti. To praktično znači da nije moguće imenovati nove sudije i tužioce odnosno svojevrsnu blokadu cjelokupnog pravosuđa u Bosni i Hercegovini.

Ovim su se obistinila [ranija upozorenja koja je TI BiH](#) upućivao na izmjene zakona dok su one bile u proceduri, ukazujući na mogućnost blokiranja procedure dostavljanja i razmjene imovinskih kartona i potencijalnog obesmišljavanja samog procesa provjere, te da predložene izmjene Zakona o VSTV-u ne omogućavaju potpunu transparentnost i odgovornost institucija i nosilaca pravosudnih funkcija.

Posebno zabrinjava pitanje sukoba interesa nosioca pravosudnih funkcija i članova Vijeća koje ostaje nerazriješeno, uz neopravdano smanjenje obuhvata srodnika i povezanih lica na koje se odnosi dok su neadekvatne sankcije, mogućnost odbijanja prijavljivanja imovine ili izostanak obaveze prijavljivanja imovine bliskih srodnika te opasnost od selektivnog pristupa provjerama samo neke od problematičnih stvari ne koje je svojevremeno Transparency International ukazivao u svojim komentarima.

Takođe je upozoravano kako su prilikom izrade ovog zakona zanemarene [brojne preporuke Venecijanske komisije](#) te da su *ad hoc* korekcije koje je Savjet ministara BiH unio u Prijedlog zakona kritikovale [brojne međunarodne organizacije](#), uključujući i Delegaciju Evropske unije u BiH dok je transparentnost samog procesa, iz kog su bile isključene kako stručna javnost tako i organizacije civilnog društva, krajnje narušena.

Posljednja sjednica VSTV-a odnosno prijedlog da se primjena Zakona prolongira zbog problema na koje je predlagač bio upozoren, a koji su ignorisani, dokaz su kako se BH pravosuđe nalazi u potpunoj institucionalnoj zarobljenosti dok se, zahvaljujući djelovanju Ministarstva pravde i Vijeća ministara, Bosna i Hercegovina našla na domak potpune pravne nesigurnosti i haotičnog stanja.

Zakon o VSTV-u je jedan od ključnih reformskih zakon od čijeg usvajanja zavisi i ispunjenje 14 prioriteta koje stoje na putu dalje integracije BiH i EU, zbog čega TI BiH još jednom upozorava da neadekvatna ili krnja zakonska rješenja ne samo da dovode u pitanje svrhu postojanja zakona, već potvrđuju sumnje

da je namjera vlasti prikazati privid napretka na evropskom putu, dok se izbjegava provođenje suštinskih reformi neophodnih za uspostavljanje minimuma odgovornosti i vladavine prava u BiH.

Transparency International poziva VSTV, Ministarstvo pravde BiH, Savjet ministara BiH, kao i sve relevantne aktere da bez odlaganja preduzmu sve mjere i radnje za uspostavljanje neophodnih institucionalnih i pravnih mehanizama, te osiguraju odgovarajuće resurse, kako bi se omogućio proces imenovanja sudija i tužilaca, odnosno spriječila blokada funkcionisanja BH pravosuđa.